

Şanlı Haziran

KANLI DİRENİŞ: 3 ÖLÜ

Levent'te, Ankara yolunda, Kadıköy'de sabah 8'den itibaren kanlı çatışmalar oldu. Çok sayıda yaralı var.

Galata ve Atatürk köprüleri 1 saat 40 dakika trafiğe kapandı. Araba vapuru seferleri bir süre durduruldu.

Asker Kadıköy'de işçiye karşı süngü kullandı. Birçok yerde de asker ve işçi kucaklaştı... Kadıköy'de, Bağdat Caddesinde evler taşlandı. Evlere zorla bayrak çekirildi. Otomobiller tahrip edildi.

Tank birlikleri işçi kesimlerinde mevzi aldı.

Asker Kadıköy'de havaya ateş etti. Keşif uçakları alçaktan uçarak olayları izledi. ...toplum polisi Hüseyin Kahraman, işçi Yaşar Yıldırım, Fenerbahçe işkembecisi Abdurrahman Bozkurt. Ayrıca 46 da yaralı işçi var: Ali Polat, Ömer Keskin, Sadık Çiftçi, Cavit Yeşilyurt, Kamil Kerim Elbasan...

İlk kurşun patladı ilk türkü söylendi sonra Yanyöre tozuldu, aşklara belendi Bir kan çığılığı oldu günün en güzel vakti Günün en güzel vaktidir haziran Dalda meyva olmuştur göğ açılmıştır Saldırarak yükselir fabrikanın dumanı Tersanenin şantiyenin vapur bacalarının Sakin akmaz göğe ağar telaşlıdır dumanı Ter akar sızlatır gözün bebeğin Sızlatır iştulularını fazla mesallerini Sabah fabrika vardiyayla saldırır Tersanelere tuzlu suyun köpürtüsüyle Deniz karışır, titretir ritimi bordaları Tozunmuş ciğerler ısılanır Dokunulur bir ucundan günün yazmasına.

Bir yandan Karabük'e uzanır soluğum, bir yandan Divriğe Yüzümün bir yanı Demir-Çelik'tedir, türkülerim Kars'tan gelir.

Horona kalktıkmıydı Rize'den Yankısı Aydın'ın dağlarından gelir Kaçak çay içilir Tütün sarılır mavzerlere yaslanık Davullar çalar titrer bağlamanın telleri

Kentlere akılır dağılı türkülerle Kondular yapılır ayışığında Yiktirilir Kız kaçırılır cinayet işlenir hapislerde yatılır Nam kazanılır kurtulunmaz bunun ağırlığından artık.

— Kars'ta soğuk gördün yel vurdu mu İğdir'in pamuğuna kanın bulandı mı Uşak'tan Afyon'dan kopup geldin mi İran'dan çaylar getirdin mi Suriye sınırında mayın Akdeniz'de vurgun yedi mi? Askere gittin, teskere bekledin gün saydın Kız kaçırдың dama düştün tütün sardın akşam voltalarında

Mektuplar okudun Fotoğraflarını seyreyledin dallara bakıp türkü dinleyerek Hasret çektin seher vakitlerinde öpüşmeyi düşledin

Terli avcunda buruştu gece yarınları kıyıları işlemeli gül resmi düşülü mendili Telörgünün bir yanında o bir yanında sen Teri bile bulaşmadı parmaklarına

Sevişmeyi düşledin elini avcuna almayı Döğüşmeyi onun için köy meydanlarında Türküler ürettin durdun Çiçekler ürettin duvarlara bağrından döküp Teri bile bulaşmadı parmaklarının.

GELDİLER

Fabrikada bulundular Beş-iki postasında, iki-on birde Kondular yaptırıldılar nizam haricinde Sendikaya girildi, işten atıldı, tesbih çekildi Yazılar yazıldı fabrika duvarlarına İşten atıldı düşünmeye başlanıldı Yazılar yazıldı fabrika duvarlarına İşten atıldı Yazılar yazıldı Ve sonra yapış yapış bir Haziran sıcaklığında Bir kızıl karanfile döndü açılan yara Dünyaya kıvılcımlar çıkartarak yaklaştı.

Hazirandı Dalda meyva Gökte güneş Kıvamındaydı

Deniz köpürerek saldırıyordu balıkçı kayıklarının Motorlara Balığa çıkanlara Göğü süzüle süzüle bir martı kanadı biçti Geçti Karadenizli türkülerin yükseldiği yerden Göğ cama vurdu, kırık yeri buğulandı Geçti İznik fabrikalarından kalkıp İstanbul'a omuz vermeğe yürüyünlerin ortasına.

Levent'ten:

Saat on bire doğru İstinye yönünden Kavel'ciler geldi, biz Sanayi Sitesi'nin önündeydik bir zaman durduk, öteki fabrikalardan arkadaşlar geliyordu. Derken bir kargaşalık oldu kalabalıkta bir dalgalanma oldu polisler coplarını çekmiş, önüne gelene indiriyordu. Hayır, ateş daha sonra açıldı. Biz geri çekilmeğe başladık, yaralıların kimini kaçırabildik. Üstümüzden birkaç helikopter geçti, nereye gittiklerini bilmem, hızla uçtular, görmedim nereye konduklarını. Çoğu arkadaşları polis yakalamıştı, merkeze götürüyorlardı. Onları geri almak istedik, ateş açıldı...

— Ne söylenebilir nefretin haricinde Yakalarımızda patlamış karanfiller Ellerimizde ingiliz anahtarları Biz çıktık fabrika yitti ufukta Dondu kaldı buğular içinde yüzerek Kurt kemirmiş yaşlı bir çınar gibi devrildi Öylecene kaldı uğultularımıza karşı Haziranın yaktığı asfalta karşı Kavrulan otlara çimenlere karşı Durdu, Durdu kaldı şeneltisi tezgahların Yedi renge kesti yağ bileşimleri

Gün vurdu renkler türetti Benzin kokulu üstüpler atıldı bir yanlara Davul vuruldu saz titredi ilk halay kuruldu Benzinle ovuşturuldu avluda mazot kokuları Terlenildi, toza belenildi haziran güneşinde Denildi ki vakterişti, güneş bak doğmakta ufukta yürüyelim omuz omuza arkadaşlar arkadaşlaaaar!

İstanbulun orta yeri türküler Türküler dağdan gelir Asker bavullarında ve gurbet denklelerinde Anadolunun bozkırından, bozlağından Umutların denk olduğu Yerden gelir

İstanbulun dışından başladı türküler ve sardı Surlardan başladı sarsalamaya kenti Bir kolu İzmitten uzandı harmanın öteki Muştan Gelindi Ulaşıldı bir anda bin yıllık hasrete Bankaların ve tüccarların inadına Patronların da

Askerler de geldiler Yerlerini aldılar barikatlara karşı Malatyanın içinden biri Kars soğuğu görmüş biri Kaçak tütün taşımış dağa vermiş sırtını mavzer yağlamış Trahomlu çocuğunun Yanık tenini Okşar gibi

Askerler de var idiler Geldiler Rizeden Aydından İzmirin içinden Varto depreminde sarsılanlar Erzincanda can bırakanlar İçeri kan ağlıyanlar Kan ağılatırılanlar Geldiler Yerlerini aldılar Köylüklerinde bıraktıklarını düşündüler güneşe karşı

Terler düştü alınlardan delik demire Yel vurdu serin serin ürperti Buğulandı haziran güneşinde kaşlarının karası Yer aldılar buyruklarla Süngü takınıldı Mavi çelik parladı söndü sonra

Demir Döküm'den Osman Keskin'in yazdığı :

«Onaltı haziran olay günüdür Göklere yükselen işçi günüdür Askeri polisi kimden yanadır Birlik beraberlik olalım kardeş

İstanbul Kocaeli il hudutları Aramıza sızdı hep haydutları Onlardır yapan hep tahribatları Fırsat vermeyelim bunlara kardeş

Bizi suçlamakla suçlu değiliz Üç şehit vermekle tükenmeyiz Zalimlere karşı boyun eğmeyiz Bükülmez bilekler varken kardeşim

Suçlular meydanda suçsuzlar sanık Sıkıyönetimden bağrımız yanık Gene de mücadele sürüyor artık Düşünün patronlar vaktiniz geldi»

Dinlenmiş ve yağlı bir çark günü başlatıyor
Tarihin yuvarlana yuvarlana aktığını görüyoruz
Bir çentik daha atıldığını zulmün faturasına
İşçiyiz

Muska gibi boynumuzda taşırız dünyanın nabzını
Artık usulca kurumuyor terimiz
Gittikçe kararıyor dünyaya bulaşarak
İşçi barakalarının olduğu yerden
Bunu görüyor musun
Görmek yetmez olur bazan
Yumruğunu kaldırıp kaldırıp vuruyor musun

Taş kırar gibi, kazma salları gibi toprağın bendine
Çekiçler gibi su verilecek çeliği
Kıvılcımlar sıçratarak
Türküler söyliyerek, aynı türküleri
Zulmeti kürre-i arzın dibine gömmek gerek
Çekiç tutabilecek misin, pazun sağlam mı?

O zaman anlıyoruz ki güneş hızla yükseliyor
ufkumuzda
Zulmeti ve hicranı gerilerde bırakıyoruz
Horona kalkıyor işçi arkadaşlarımız, ıssız dağ
köyleri
Biz burda aynı heveslerle çırpınıyoruz siperden
sipere

Bir başkamız radyo haberlerini dinliyor
Hapisteki kardeşimiz umutla başlıyor akşam
voltasına

Kimbilir
Bir kitabın son sayfalarını yeni kapatmıştır
Vakur ve dirençli bir yürekle.

Haliç dalgalarla dövüyor ritminin bordasını
İşçilerle marşlarla
Şehir habire içeriye çekiliyordu
Kepenkler örtülmüş vitrinlere
Şehri kemiren bir korkuydu fabrikalar
Bankalar bürolar vitrinler
— hisse senetleri ve tahvilatlar
bonolar ve mühürlü çekler
ve birtakım imzalar kapalı odalarda
ve bazı kara suratlı adamlar daha da kararak
Şehri hurdahaş eden bir panikteydi
Şehir, mevzilerini terkederek geri çekiliyordu.

— Caddeden akın akın adamlar
geçiyorlardı, öfkeliydiler bağıyorlardı.
Ellerinde mukavvalara, kartonlara
yazılar, kimilerinin ellerinde de sopalar
vardı, birisi de elinde kâğıt tomarı,
boyna dağıtıyordu. Acaip şeyler hep
böyle, türkülerle şarkıları değiştirmişler.
Ne bileyim şimdi, aynı anadan doğduk,
biziz tarlada fabrikada gibi şeyler
söylüyorlardı. Özel arabalara
vurdıklarını bilmem, görmedim ama
yüksek apartımanlar vardı, o tarafa
doğru yumruklarını kaldırıp bağırıdılar.
Halk pencerelere çıkmış

bazısı telaşlıydı,
seyrediyorlardı
Kimileri de bayrak sarkıttılar
el sallandı
gördüm. —

İstanbul
«Sesini kaybeden şehir»
Buldu bir haziran vakti buğular içinde
Fabrikalardan kondulardan göğerti
Patladı bütün karanlıklar bir sabah vakti
Bulundu
Rozetler gibi takıldı terli yakalara
Sesini buldu İstanbul
Adapazarı
Yağlı tulumlar, İngiliz anahtarları
İssiz avlular şeneldi
Dağıldı dört bir yana soluklarımız

En güzel şarkı birlikte söylenirse güzeldir
Yürüyüşe eğer kolkolaysa,
Ve bu bin yıllık kent
Bu şehir-i İstanbul ki
en güzel vaktindeydi
birinci kurtuluştan sonra
Balıkcısıyla tuzlu suyunun
Ağır dumanı ve yağıyla motorlarının
Vazgeçilmez ikinci kurtuluşa,
Yarına.

Şehir mevzilerini terkederek geri çekiliyordu
Bankalar bonolar hisse senetleri
Ve bir hayli kudurgan adamlarıyla
Şehir kabuğuna gömülüyordu telaşlı ve
umarsız

Otosan'dan Demir-Döküm'den
İşçiler yaklaşıyordu
İşçiler yaklaşıyordu telaşsız ve ağır adımlarıyla
Birinci kurtuluşu yaratanların adımlarıyla
İkinci kurtuluşa.

— Gör, ben çıktım durdu tezgahlar
Avluda kuduğum yağdanlık güneşe karşı
Çeliği ve toprağı yağurduğum yerde
Ben bıraktım fabrikayı şimdi
Yeni bir türküye başladım
Moraran ellerimiz sıkılmış yumruklar
şimdi

Bitmeyecek hasretimizi anlatmak için
Kırmızı karanfili açtırmak için

Örselediğimiz yerden fıskırdık hazirana
karşı

Örselendik ve kanın adı var şimdi
Boşalttığımız damarların
Tezgahlarımızda kuruyan kanın
Fabrika türkülerinin
Verdiğimiz şehidlerin
adı var şimdi
Doğacak çocuklarımızın adı koyuldu
artık.